

Vastine

20.4.2026

VN/12/2026
VN/12/2026-TEM-49

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintävaliokunnan vastinepyyntö, HE 15/2026 vp

Työ- ja elinkeinoministeriön vastine liikennepalvelulain ym. muuttamisesta, HE 15/2026 vp erityisesti taksa- ja muiden mittareiden osalta

Työ- ja elinkeinoministeriön vastine liikennepalvelulain ym. muuttamista koskevan esityksen lausunnoista taksamittarisääntelyn osalta

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriötä antamaan vastineen talousvaliokunnan lausunnosta TaVL 13/2026 vp sekä valiokunnan saamista asian-
tuntijalausunnoista erityisesti taksa- ja muiden mittareiden osalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) pitää myönteisenä esityksen tavoitetta eikä vastusta esitettyä taksamittarivelvoitetta koskevaa muutosta (liikennepalvelulain 15 a §).

TEM on todennut liikenne- ja viestintävaliokunnalle toimittamassaan lausunnossa taksamittareista seuraavaa:

”Kaikkia takseja koskevan taksamittarivaatimuksen voidaan arvioida edistävän harmaan talouden torjuntaa mahdollistamalla vero- ja viranomaisvalvonnan tehostamisen, mutta se aiheuttaa joillekin yrittäjille lisäkustannuksia ja saattaa nostaa siten jossain määrin esimerkiksi osa-aikaisten toimijoiden alalle tulon kynnystä.”

TEM on aiemmin valmistelun aikana tuonut esiin kriittisen näkemyksensä ehdotetusta taksamittarisäännöstä, joka ulottaisi taksamittarivelvoitteen koskemaan kaikkia takseja (liikennepalvelulain 15 a §). Asia on kuitenkin monitahoinen ja vaatimuksella on sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Asialla on vaikutuksia ainakin harmaan talouden torjunnan ja valvonnan, kuluttajien, kilpailun ja taksien saatavuuden kannalta. Useimmissa liikenne- ja viestintävaliokunnan vastaanottamista lausunnoissa kattava taksamittarivaatimus nähdään myönteisenä asiana. Taksamittarivaatimusta ovat puoltaneet kuten ehdotuksia yleisesti mm. Traficom, Poliisihallitus, Verohallinto Kela, AKT ry, Taksiliitto, Taksi Itä Suomi, Uudenmaan Taksiryttäjät ry, Mara, Suomen Kuntaliitto (enemmän kriittinen kuin puoltava lausunto) ja osin Kuluttajaliitto. Taksamittari mahdollistaa harmaan talouden torjunnan ja verovalvonnan.

Lausunnoissakin todetut myönteiset vaikutukset eivät kuitenkaan täysin hälvennä TEM:n huolta kattavan taksamittarivaatimuksen kielteisistä vaikutuksista, joita on tuotu esille muun muassa Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV), Boltin, Uberin ja talousvaliokunnan lausunnossa.

Talousvaliokunnan lausunnossa (TaVL 13/2026 vp) on TEM:n arvion mukaan tarkasteltu taksamittariasiaa monipuolisesti huomioiden eri näkökulmat, vaikutukset ja haasteet. TEM:n kannattaa talousvaliokunnan lausunnossa jälkiseurannasta ja vaikutusten arvioinnista todettua: ”Ehdotuksen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

vaikutusten epävarmuudet korostavat sääntelyn seurannan ja jälkikäteisen vaikutusarvioinnin tarvetta. Talousvaliokunta pitää keskeisenä, että ehdotuksen vaikutuksia suhteessa sen tavoitteisiin ja erityisesti taksien saatavuuteen ja hinnoitteluun seurataan. Tämä koskee erityisesti taksamittareita koskevan sääntelyn oikeasuhtaisuutta ja vaikutuksia alustatalouden toimijoihin, alalle tuloon ja kuluttajiin sekä laajemminkin mahdollisuuksia toteuttaa sääntelyn tavoitteet mahdollisimman kustannustehokkailla ja teknologianeutraaleilla keinoilla.”

Kuluttajaliitto on todennut lausunnossaan, että taksamittarivaatimus voisi lisäksi lisätä kuluttajan luottamusta siihen, että hinta on laskettu oikein. Toisaalta Kuluttajaliitto pitää järkevänä taksamittarivaatimuksen vaikutuksen arvioimista kyytien saatavuuteen. Sääntelyä voisi Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan tarkastella viimeistään jälkikäteen siitä näkökulmasta, onko siihen tarvetta säätää tarkentava poikkeus, joka koskisi esimerkiksi alustatoimijoiden sovellusten kautta kyytejä vastaanottavia taksirytyksiä tai julkisesti tuettuja kuljetuksia. Tällöin olisi kuitenkin ratkaistava, millaisella automaatiolla kyytien tiedot saadaan siirrettyä verottajan tietoon.

Bolt on tuonut lausunnossaan esiin, että taksamittarit, värilliset kilvet ja lisäkoulutus lisäävät alalle tulon kynnystä merkittävästi vaikuttaen etenkin osa-aikaisiin kuljettajayrittäjiin, koska ne aiheuttavat enemmän kuluja ja hallinnollista taakkaa uusille taksiryrittäjille ja osa-aikaisille kuljettajille. Boltin mukaan nykyiset saatavuusongelmat lisääntyvät, kuluttajien hinnat nousevat ja yhä useampi suomalainen jää ilman taksia samaan aikaan kun taksien kysyntä jatkaa vahvaa kasvua. Boltin mukaan alan ongelmana ovat lähinnä ns. tolppakyydit, joihin harmaan talouden ongelmat, asiakkaiden vaaratilanteet ja hintaan liittyvät huijaukset pääasiassa liittyvät. Boltin mukaan näihin ongelmiin tulisi puuttua tolppakyytien valvontaa tehostamalla.

Uber on todennut lausunnossaan, että uudistuksen tulisi olla teknologianeutraali ja edistää alan digitalisaatiota. Uberin mukaan esitetyt muutokset vaikuttavat negatiivisesti kuluttajahintoihin, taksien saatavuuteen, talouteen ja ansaintamahdollisuuksiin. Lisäksi Uberin mukaan vaatimukset uhkaavat sulkea markkinoiden ulkopuolelle ne, jotka etsivät joustavia ansaintamahdollisuuksia – kuten opiskelijat, eläkeläiset ja työnhakijat. Uberin mukaan pakollinen taksamittarivaatimus myös ennalta varauille sovelluspohjaisille matkoille olisi askel taaksepäin taksiliikenteen digitalisaatiossa. Uber toteaa, että sen sovellus täyttää jo nyt taksilain uudistukselle asetetut keskeiset tavoitteet: hinnan läpinäkyvyyden, digitaalisen jäljitettävyyden, kattavan tunnistuksen ja valvonnan, molemminpuolisen vastuun sekä vastuullisuuteen ja verotukseen liittyvät tavoitteet. Uber toteaa, että mahdollisesti jopa useiden tuhansien eurojen investointi vanhanaikaiseen teknologiseen laitteistoon, jonka toiminnallisuudet toteutuvat jo nykyisellään täysin Uber-sovelluksessa, luo keinotekoisien markkinoillepääsyn esteen ilman mitat-tavaa lisähyötyä kuluttajille.

KKV toteaa lausunnossaan, että se vastustaa taksamittarivelvoitteen ulottamista koskemaan kaikkia takseja. KKV:n mukaan kuluttajien näkökulmasta taksamittari on käytännössä turha, jos matkasta on sovittu etukäteen kiinteä hinta. Taksamittari ei myöskään tehokkaasti ehkäise hinnoitteluun liittyviä huijaustapauksia silloin, kun hinta perustuu mitattuun matkaan ja aikaan. Taksamittariin voidaan esimerkiksi syöttää väärä taksialuokka, ajaa epätarkoituksenmukaista reittiä tai taksi on voinut määrittää korkean vähimmäisveloituksen, josta kuluttaja ei ole tietoinen. KKV toteaa lausunnossaan, että julkisesti tuettuja kuljetuksia suorittavat ja tilaavat yhtiöt sekä hyvinvointialueet ovat tuoneet esiin, ettei taksamittari ole tarpeellinen yhteiskunnan korvaamissa kuljetuksissa, sillä niissä käytetään tällä hetkellä laajasti muun tyyppisiä laitteita tai järjestelmäsovelluksia, jotka tuottavat tarvittavat tiedot kuljetuksista. Taksamittarin hankinta on myös merkittävä kustannus, ja taksamittaripakko nostaa alalle tulon kynnystä ja vähentää etenkin sellaisten toimijoiden kiinnostusta aloittaa tai jatkaa toimintaa, jotka ajaisivat taksia osa-aikaisesti. KKV:n arvion perusteella jopa valtaosa taksialalla toimivista yrityksistä työskentelee osa-aikaisesti. Sovelluspohjaisia kyytejä ajaville taksamittarivaatimus aiheuttaisi lisäkustannuksen, joka ei paranna palvelun laatua eikä siten lisää kuluttajien maksuhalukkuutta. Taksamittarivaatimus voi vähentää osa-aikaisesti toimivien taksiryrittäjien määrää, joka puolestaan heikentää taksien saatavuutta etenkin kysyntäpiikkien aikaan, jolloin vaatimuksesta olisi myös suoraan haittaa kuluttajille. Taksamittarivaatimus voi myös merkittävästi vähentää taksirytysten mahdollisuuksia ajaa useamman välitysyhtiön tai alustatoimijan kyytejä.

KKV:n lausunnossa nostetaan esiin myös se esityksessä todettu seikka, että taksamittarin käyttövelvoite ei poista verovälttelyn mahdollisuutta (kokemukset esim. Ruotsista), eikä esitettyjen toimenpiteiden vaikuttavuudesta harmaan talouden torjuntaan ole tutkittua tietoa. KKV katsoo, että sääntelyn noudattamattomuudesta johtuviin ongelmiin pitäisi ensisijaisesti puuttua esimerkiksi valvontaa lisäämällä ja sanktioita kiristämällä.

Kuntaliitto kannattaa esityksen tavoitteita, mutta tuo lausunnossaan esiin julkisten kuljetusten osalta huolen siitä, että taksamittarivaatimus voi vaikuttaa järkevimmäksi katsottujen hinnoittelumallien käyttömahdollisuuksiin. Kuntaliiton mukaan koulukuljetukset ja hyvinvointialueiden kuljetukset eivät läheskään aina perustu yksittäisen matkan hintaan. Kuntaliitto toivoo, ettei lainsäädännöllä vaikeuteta yhteiskunnan järjestämien kuljetusten toteuttamista eikä lisätä niiden kustannuksia. Sen

mukaan on tärkeää varmistaa, ettei pakollinen taksamittari ja siihen kytkeytyvä tietojen kirjaaminen rajoita hankintayksiköiden mahdollisuuksia määrittää sopimus- ja palvelukohtaisesti tarkoituksenmukaisimpia ja kokonaistaloudellisesti edullisimpia hinnoittelumalleja.

Itä-Suomen Taksi on todennut, että taksamittari on yhteensopiva ja monipuolisesti liitettävissä erilaisiin teknologisiin ratkaisuihin ja se voi jopa edistää uusien liiketoimintamallien ja teknologiaratkaisujen hyödyntämistä, jotka edellyttävät luotettavaa todelliseen mittaustietoon perustuvaa ajoneuvon keräämää dataa. Muun muassa teknisesti automaattinen hintatiedon siirtyminen applikaatiosta taksamittariin on jo toteutettu useiden tilausvälitysyhtiöiden applikaatitilauksissa. Myös Lapin Taksiyrittäjät on todennut, että uudet taksamittarivaatimukset eivät rajoita hinnoittelumalleja eikä liiketoimintamalleja, vaan mittarin tehtävä on tallentaa vaaditut tiedot luotettavasti. Myös sovellusten kautta tilattujen ja muiden kyytien tiedot pitää kerätä yhteismitallisesti, joten mittarivaatimus tulee koskea kaikkia takseja. Sovelluspalvelut rekisteröivät vain osan kyydeistä, mutta taksamittari tuottaa automaattisesti ajopäiväkirjan kokonaisajomäärästä. Mittari on yhteensopiva uusien teknologisten ratkaisujen kanssa ja edistää innovaatioita, jotka perustuvat luotettavaan ajoneuvodataan.

TEM:n huolena on ollut muun muassa se, voisiko taksamittarivaatimus vähentää kielteisellä tavalla osa-aikaisesti alalla toimivia taksiyrittäjiä, jotka parantavat taksien saatavuutta etenkin kysyntäpiikkien aikaan ja pienillä markkina-alueilla kuten syrjäseuduilla.

TEM on aiemmin valmistelun aikana tuonut esiin seuraavia näkemyksiä, jotka liittyvät myös esityksessä todettuun:

Taksamittarien osalta voidaan kustannuksia lisäävän vaikutuksen lisäksi todeta, että jo nyt takseissa on oltava taksamittari tai muu vastaava laite silloin kun hinta perustuu matkan aikana mitattuun aikaan tai matkaan ja sovelluspohjaisten kyytien osalta kyydin hinta on kuluttajalle jo etukäteen tiedossa. Kuluttajien näkökulmasta taksamittarille ei siten olisi ole käyttöä silloin, kun matkasta on sovittu etukäteen kiinteä hinta. Esityksessä todetaan kuluttajahintojen osalta, että ”luultavasti osa yrityksistä laittaisi taksamittarin hinnan kuluttajilta perittävään hinnastoon, mikä nostaisi taksipalvelujen hintoja”. Taksamittarin hankinta koskisi eniten yrityksiä, jotka ajavat ainoastaan ennalta tilattuja kyytejä alustojen kautta. Sovellusten kautta tilattavista taksikyydeistä esimerkiksi KKV:n blogissa on todettu seuraavaa: ”Sovellusten kautta tilatut taksikyydit ovat yleensä taksitolpalta otettuja tai soittamalla tilattuja taksikyytejä halvempia. Sovellukset tekevät kilpailutuksesta myös turvallisempaa ja helpompaa, koska taksikyydin hinta on asiakkaan tiedossa ennen ostopäätöstä.” Taksamittari ei myöskään aukottomasti ehkäise hinnoitteluun liittyviä huijauksia silloin, kun hinta perustuu mitattuun matkaan ja aikaan. Esityksessä todetaan, että taksamittarin pakollisuus ei estäisi harmaata taloutta, vaikka se helpottaisikin jälkikäteistä tarkastusta ja taksimatkasta kerättäviä tietoja. Esityksessä todetaan niin ikään, että sovelluksen kautta taksimarkkinoilla toimivat alustayhtiöt joutuvat toimittamaan Verohallinnolle tietoja myös erillisen verotuksen avoimuussäännösten myötä. Taksamittaripakko ja taksamittarin hankintaan liittyvä kustannus nostavat todennäköisesti alalle tulon kynnystä ja vähentävät etenkin osa-aikaisten taksien alalle tuloa ja alalla toimimista. Esityksessä onkin todettu, että ”Harmaan talouden torjunnan helpottamiseen tähtäävällä taksamittarivaatimuksella olisi vaikutuksia yritysten kustannuksiin. Tämä vaikuttaisi alalla jo oleviin yrittäjiin sekä nostaisi alalle tulon kynnystä. Velvoite käyttää kaikissa taksiliikenteeseen käytettävissä ajoneuvoissa mittauslaitelain vaatimukset täyttävää taksamittaria aiheuttaisi kustannuksia sellaisille yrityksille, joilla ei tällä hetkellä ole vaatimusten mukaista taksamittaria ajoneuvoissaan”.

Taksamittarin edut ja luotettavuus suhteessa muihin järjestelmiin

Taksamittarivaatimus vahvistaa viranomaisten valvontaedellytyksiä ja verovalvontaa, mikä on todettu mm. Poliisihallituksen ja Traficomin lausunnoissa. Ehdotuksen lähtökohtana on, että samat vähimmäisvaatimukset koskevat kaikkia taksiliikenteessä käytettäviä ajoneuvoja riippumatta siitä, perustuuko palvelu kadulta otettavaan kyytiin, ennakkotilaukseen tai sovelluspohjaiseen välitykseen. Taksiliikenteen toimintaympäristö on pirstaloitunut useisiin tilauskanaviin, sovelluksiin ja sopimusmalleihin. Pelkästään sovelluspohjaisiin järjestelmiin nojaava tiedonkeruu ei mahdollista kattavaa kuvaa ajoneuvon suoritteista eikä sulje pois kirjanpidon ulkopuolista toimintaa.

TEM:n näkemyksen mukaan taksamittarin keskeinen etu muihin tiedonkeruuratkaisuihin verrattuna liittyy mittaustiedon eheyteen, yhteismitallisuuteen ja jälkikäteiseen todennettavuuteen. Taksamittaria puoltavia seikkoja ovat seuraavat:

- se mittaa matkan pituuden ja ajan ajoneuvon tosiasialliseen liikkeeseen perustuen;
- se on ajoneuvon kiinteästi asennettu ja kalibroitu;
- se tuottaa tiedot suoraan mittauslaitelain mukaisena mittaustietona ja
- se ei ole riippuvainen yksittäisestä tilaus- tai maksukanavasta.

Lisäksi taksamittari mahdollistaa ajopäiväkirjatietojen muodostumisen automaattisesti, mikä tukee sekä verovalvontaa että muuta jälkikäteistä viranomaisvalvontaa.

Esityksessä on huomioitu taksamittarivaatimuksella Verohallinnon tietotarpeet verovalvonnan tehokkaaksi toteuttamiseksi. Lausuntopalautteessa on tuotu esiin Verohallinnon ja Harmaan talouden selvitysyksikön havaintoja merkittävistä kirjanpidon ulkopuolisista tuloista sekä pimeästä palkasta tak-sialalla. Taksamittarin keräämä, kaikilta ajokerroilta syntyvä mittaustieto muodostaa keskeisen ver-tailuaineiston, jonka avulla voidaan arvioida ilmoitettujen tulojen ja tosiasiallisen liikennesuoritteen vastaavuutta. Tämä tukee riskiperusteista valvontaa ja mahdollistaa tehokkaamman kohdentamisen ilman, että valvontatoimia joudutaan laajentamaan tarpeettomasti kaikkiin toimijoihin. Olennaista on myös se, että taksimatka kerättävät tiedot säilytetään siten, ettei niiden sisältöä voida muuttaa, ja että ne ovat valvontaviranomaisten käytettävissä tarvittaessa jälkikäteen.

Sovelluspohjaiset järjestelmät puolestaan tuottavat tiedot ensisijaisesti omaa liiketoimintamalliaan varten, eivätkä ne kata kaikkia ajoneuvon ajoja, kuten muita tilauskanavia, tolppakyytejä tai tuloa tuottamatonta ammattiajoa. Valvonnan näkökulmasta olennaista ei ole ainoastaan yksittäisen mat-kan hinnoittelu tai sen valvonta, vaan ajoneuvon kokonaissuorite ja sen suhde ilmoitettuihin tuloihin.

Ajoneuvoon kiinteästi asennettu, mittauslaitelain vaatimukset täyttävä taksamittari muodostaa katta-vimman ja luotettavimman teknisen perustan valvonnalle ja harmaan talouden torjunnalle. Tämä vaatimus lisää yritysten hallinnollista taakkaa, mutta kustannusten lisäys on maltillinen.

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta ja sijoittautumisvapaus

Boltin mukaan esityksen oikeudellinen arviointi on puutteellinen ja ehdotus sisältää merkittävän ris-kin EU:n sijoittautumisvapauden loukkauksesta.

TEM toteaa, että yleisesti ottaen palveluiden tarjoamiselle asetettavien rajoitusten on oltava EU-oi-keuden mukaisesti oikeasuhteisia, välttämättömiä ja syrjimättömiä.

Näitä vaatimuksia arvioidaan erityisesti Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) ja siten myös sen sijoittautumisvapautta koskevan 49 artiklan nojalla. (SEUT 49 artiklan mukaan si-joit-tautumisvapauteen kuuluu oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia sekä oi-keus perustaa ja johtaa yrityksiä niillä edellytyksillä, jotka sijoittautumisvaltion lainsäädännön mu-kaan koskevat sen kansalaisia.)

Taksamittareita ja taksikilpiä koskevat vaatimukset on ilmoitettu Euroopan komissiolle teknisenä määräyksenä teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti 13.5.2025. Ilmoituksen jälkeen alkoi direktiivin mukainen kolmen kuukauden odotusaika, jota ennen ehdotusta ei voida hyväksyä. Komissiolta ei tullut määräajassa kommentteja hallituksen esityksestä, joka ilmoitettiin komissiolle teknisten määräysten ilmoitusmenettelyssä. Se, että säädös on ilmoitettu eikä esimerkiksi Euroopan komissio ole reagoinut siihen, ei kuitenkaan merkitse sitä, että säädös olisi EU:n lainsäädännön mukaista.

Taksikilpiä koskevaa lausunnolla olevaa asetusehdotusta ei ole vielä ilmoitettu komissiolle teknisten määräysten ilmoitusmenettelyssä.

Päivi Kantanen, neuvotteleva virkamies, TEM
Virve Haapajarvi, hallitusneuvos, TEM

Jakelu Liikenne- ja viestintävaliokunta

Tiedoksi Jaakko Aromaa, TEM
Nico Steiner, TEM
Kimmo Ruth, TEM
Jan Hjelt, TEM

Eriika Melkas, TEM
Olli Hyvärinen, TEM
Virve Haapajärvi, TEM